

číslo **10/2024**
ročník 32

ZPRAVODAJ

PRAŽSKÉ ARCIDIECÉZE

Příprava
snoubenců

Manželská
společensví

Benefiční koncert
Charity

Editorial

Vážení čtenáři, katolický farář Miloš Szabo nám poví o přípravě snoubenců na manželství, které se věnuje již třicátý šestý rok. Pozveme vás na Arcidiecézní pouť prvokomunikantů do svatovítské katedrály, poznamenejme manželství ve Vlašimi a Arcidiecézní charita Praha nás seznámí s programem slavnostního 32. benefičního koncertu.

Stanislav Zeman

Obsah

- 3 Ze života arcidiecéze**
- 5 Arcidiecézní pouť prvokomunikantů**
- 6 P. Miloš Szabo: Dnešní snoubenci jsou jiní než před dvaceti lety**
- 8 Manželská společenství ve Vlašimi**
- 9 Třicátý druhý benefiční koncert oslaví Rok české hudby**
- 10 Z biskupských diářů**
- 11 Programy**
- 14 Z Act curiae**

Drazí přátelé,

doufám, že jste si o prázdninách odpočinuli a s Boží pomocí jsme začali nový školní rok. Děkuji všem, kteří se o prázdninách věnovali dětem a mládeži na letních táborech. Upřímně prosím, považujeme výuku náboženství a duchovní doprovázení dětí a mládeže za hlavní prioritu.

Máme za sebou dva roky práce synodálních skupin. Bylo by dobré, aby farní rady při jednáních už aplikovaly synodální metodu. Bude to první synodální plod obnovy našich společenství. Připomeňme si: O synodě říkáme, že se slaví, ne koná. Slaví se jako bohoslužba, nejde totiž jen o lidské jednání, protože hlavním aktérem synody je Duch Svatý. Na nás je, abychom mu správně naslouchali. Předpokladem naslouchání je pokorné ztišení. Má-li být slyšet hlas Ducha Svatého, musíme pro něj nejprve udělat místo a umřít sami sobě, což není lehké, ale pro synodální slavení nutné. Bez toho by šlo jen o lidskou diskusi. K základní metodice synody patří, že máme dané téma, kterého se držíme. Mluví každý, ale ne to, co ho napadne, nýbrž to, co poznává na základě svých zkušeností s Bohem a znalostí Bible i církevní nauky, co považuje za inspirované Duchem Svatým. Proto je taky potřebná chvíle tiché modlitby, která se má během jednání opakovat. V druhém kole už nikdo neopakuje to, co řekl v prvním kole, ale co si myslí, že mohlo být z Ducha Svatého ve slovech jiných účastníků. V třetím kole nemusí mluvit všichni, ale společně formulují závěr, na kterém se shodnou.

Do zápisu nejde všechno, co zaznělo jako při brainstormingu, ale především závěr společného rozlišování. Otevřenost Duchu Svatému, který je Lásky, se poznává také podle toho, jestli nás láska vede k naslouchání a pochopení druhých, jestli se s láskou vyjadřujeme o problémech či lidech. Bez Ducha Svatého, kterého nechají účastníci milovat ve svých srdcích, by o synodalitu nešlo.

Kéž nás vede Duch Svatý a Bůh se na nás oslaví.

Mons. Jan Graubner
arcibiskup pražský

Zpravodaj pražské arcidiecéze. Uzávěrka příštího čísla je 15. října 2024.
Vydává Arcibiskupství pražské, Hradčanské nám. 16, 119 02 Praha 1
www.apha.cz, www.facebook.com/apha.cz, e-mail: zpravodaj@apha.cz

Obsah připravuje, rozšiřuje a objednávky přijímá Odbor komunikace, Hradčanské nám. 56/16, 119 02 Praha 1.
E-mail: zpravodaj@apha.cz, redakce: Vít Kochánek, Stanislav Zeman. Texty jsou redakčně upraveny.
Vizualizace na titulní straně: Nový kostel a komunitní centrum v Neratovicích. 18. září zde požehnal základní kámen pražský arcibiskup Mons. Jan Graubner.
Sazba: Grafika Vodička & Dezortová Tiskne: TISKÁRNÝ B.N.B., spol. s r.o. Vychází 11x do roka.
Registrace: MK ČR E 13802; ISSN 2570-8156.
Dobrovolný příspěvek za jeden výtisk 20 Kč, ideálně na číslo účtu 45301130/2700, variabilní symbol 7, do poznámky uveďte prosíme slovo Zpravodaj. Předplatné tištěného vydání si můžete objednat na adrese: zpravodaj@apha.cz.

Oceněné osobnosti českého školství

Při mši svaté pro církevní školy 16. září 2024 v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha ocenil pražský arcibiskup Mons. Jan Graubner Záslužnou medailí 2. stupně dvě osobnosti českého školství – paní Mgr. Lenku Němcovou a paní PhDr. Martinu Margaritovou.

Mgr. Lenka Němcová od roku 2001 působí na Magistrátu hlavního města Prahy na Odboru školství, mládeže a sportu, kdy prošla od pozice referenta přes vedoucí oddělení, až po ředitelku odboru. Jako ředitelka

odboru věnuje nemalou pozornost rozvoji a propagaci pražského školství, a to nejen veřejného, ale i církevního. Ze své pozice vydává rozhodnutí a vyjádření k žádostem církevních škol. Za poslední roky se i díky ní podařilo nastavit fungující spolupráci v oblasti grantové politiky, kapacity škol a zakládání nových církevních škol.

PhDr. Martina Margaritová vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v oboru péče o nemocné a pedagogika. V roce 1997

nastoupila na Církevní střední zdravotnickou školu Jana Pavla II., kde působila jako odborná učitelka a zástupkyně ředitelky školy. Vyučovala zde úctyhodných 27 let. Aktivně se podílela na četných změnách, které zdravotnické školství provázely. Vždy plně akceptovala a podporovala poslání Církevní střední zdravotnické školy Jana Pavla II. Byla pilířem školy, pracovitá, svědomitá a vynikající kolegyně, která vždy podporovala své spolupracovnice i studenty.

Celostátní misijní kongres dětí

Papežské misijní dílo dětí a litoměřická diecéze Vás zvou na 8. Celostátní misijní kongres dětí v Litoměřicích 19. října 2024. Kongres je určen nejen dětem zapojeným do Papežského misijního díla dětí a je vyvrcholením jejich misijního úsilí. Je to příležitost pro vzájemné poznání a prožití radosti ze společně strávených chvil při hře a modlitbě.

Program: 10.00 hodin mše svatá v katedrále s biskupem Stanislavem Přibylem, oběd z vlastních zásob, odpolední hra po městě aneb Pojďme najít ztracený kalich! Předpokládáný konec v 17.00 hodin.

Přihlašování a více informací:
www.dltm.cz/pmd. **TĚŠÍME SE NA VÁS!**

Pouť ke sv. Lukáši pro pracovníky ve zdravotnictví

Srdečně zveme lékaře, pracovníky ve zdravotnictví a vedení zdravotnických zařízení na poutní mši svatou ke sv. Lukáši ve čtvrtek 17. října 2024 v 18.00 v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha. Hlavním celebrantem bude Mons. Jan Graubner, arcibiskup pražský. Zveme k účasti i všechny kněze, nemocniční kaplany a všechny ty, kteří se věnují službě nemocným a starým lidem.

LESNICKÁ

Lesovna Nový dům

Apartmány pro krátkodobý pobyt

Nabízíme ubytování na lesovně Nový dům uprostřed panenské přírody Krušných hor v plně vybavených nových apartmánech s kuchyňkou a sociálním zařízením.

Kontaktní osoba:
Marie Kunčarová, +420 731 830 718,
marie.kuncarova@aplesnicka.cz

Lesovna Nový dům
Načetín 9 (část obce Kalek)
50.5420286N, 13.2965717E

REZERVOVAT:
www.aplesnicka.cz

ARCIBISKUPSTVÍ PRAŽSKÉ

pro kněze, jáhny a členy ekonomických rad farností

Večery o ekonomice Arcidiecéze

30. září 2024
14. října 2024
od 18 hodin

O ekonomice arcidiecéze promluví členové ekonomické rady, zaměstnanci AP, AP skupiny a externí poradci. Téma večerů bude stejné, proto si vyberte jeden termín.

MÍSTO KONÁNÍ:
Sál kardinála Berana,
Arcibiskupství pražské

JE TŘEBA SE PŘIHLÁSIT

- www.apha.cz
- <https://forms.office.com/e/uGmGHSL1wV>
- QR kód

V případě dotazů se ozvěte na sekretar.balik@apha.cz

Arcidiecézní setkání mladých

V sobotu 23. listopadu 2024 se v naší arcidiecézi uskuteční setkání mladých věřících ve věku 12–24 let. Nabídneme program, který bude povzbuzením ve víře, pomoci k vzájemnému propojení a posílení společenství mladých v rámci jejich farnosti i arcidiecéze. Jde nám také o to, aby mladí odjžděli s touhou být ve farnostech aktivními farníky, kteří přebírají odpovědnost za místo, ve kterém žijí a působí.

Setkání proběhne v Salesiánském středisku mládeže v Praze Kobylisích. Od 9.00 hodin připravujeme společný program se zamyšlením i modlitbou, po obědě neformální čas, workshopy, přednášky, sport a jako vrchol celého dne slavení eucharistie. Do přípravy setkání je zapojena řada mladých lidí.

Podrobné informace i harmonogram budou před setkáním k dispozici na webu <https://adcm.cz> a na sociálních sítích Arcidiecézního centra mládeže – @adcmpraha.

Pouť mladých do Medjugorje o podzimních prázdninách

Zveme mladé lidi z arcidiecéze ve věku od 16 do 25 let k prožití společných chvil a setkání s Bohem na pouť do Medjugorje, která se uskuteční o podzimních prázdninách, 25.–30. října 2024. K účasti zveme také kněze, kteří by chtěli mladé lidi na pouť doprovodit.

Plánujeme návštěvu poutního místa, duchovní program, svědectví, návštěvu komunity Cenacolo, výlet do Mostaru a další. Do Medjugorje pojedeme autobusem, ubytování bude v nedalekém penzionu.

Zájemci se mohou přihlásit do 11. října na webu <https://adcm.cz> přes webový formulář. Na webu najdete podrobnější informace.

Přihlášení do projektu Křesťanské Vánoce – Betlémy

Cílem je nabídnout návštěvníkům kostela možnost prohlédnout si zdarma betlém nebo se jen zastavit v sakrálním prostoru. Na webu www.krestanskavanoce.cz zájemci najdou čas otevření kostela, případně nabídku dalšího programu. Je připraven jednotný vizuál plakátů a dalších materiálů. Přihlášený kostel by měl být otevřen během některých odpolední 24., 25., 26. a 29. prosince 2024 a 1. ledna 2025. Doprovodný program není nutný, ale lze nabídnout zpívání koled nebo umístit v kostele Betlémské světlo.

Nabízíme opět hru pro děti s figurkami betlému, aby měly motivaci obejít více míst. Letáky o poselství Vánoc a významu betléma i další letáky pro Advent a Vánoce je možné objednat na eshop.apha.cz. Přihlášení 1.–31. října 2024 na www.krestanskavanoce.cz/prihlaskakostely Po tomto datu nebude kostel v brožuře, na web se lze přihlásit i později. S dotazy kontaktujte paní Zuzanu Kakuškovou (betlemy.praha@apha.cz).

Arcidiecézní pouť prvokomunikantů ve svatovítské katedrále

První svaté přijímání je důležitý životní okamžik: člověk vstupuje do nové etapy své víry a vztahu s Ježíšem Kristem – to je jistě důvod k oslavě. I v letošním roce bude – stejně jako loni – takovou příležitostí pouť, která je určena letošním prvokomunikantům, všem již déle přijímajícím dětem, ale i těm, kteří se na přijetí eucharistie začnou letos připravovat, i jejich rodinám a průvodcům. Jejím smyslem je prožít společně bohatství tohoto Ježíšova daru ve společenství místní církve na místě, které nazýváme duchovním centrem naší země.

lých průběžných interaktivních zastavení uvnitř katedrály pro skupiny dětí i jednotlivé účastníky. Účastníci si mohou předem vybrat témata, která je zaujmou, protože všechna zastavení zřejmě nestihnou projít. Jak napovídá motto našeho setkání, stanoviště (v závorce uvádíme místo v katedrále) budou zaměřena na téma „Setkání“:

- Se Stvořitelem a stvořením (rozeta Stvoření v průčelí katedrály)
- S Ježíšovou rodinou (kaple sv. Anny a Panny Marie)
- S Ježíšovým životem v daru Eucharistie a se sv. Václavem (kaple sv. Václava)
- S rodinou sv. Václava (a rodem Přemyslovců) na počátku křesťanství u nás (kaple sv. Ludmily)
- S Ježíšem v Eucharistii (eucharistická kaple)
- Se svatými (hrob sv. Jana Nepomuckého)
- S hrdiny víry (socha sv. Vojtěcha)
- S církví naší pražské arcidiecéze (sakristie – setkání s panem arcibiskupem)

Pro dospělé připravujeme „Cestu katedrálou“, kde se na vyznačených bodech budou moci díky svým mobilním telefonům dozvědět více zajímavostí o daném místě, a uchrystáme i nějaké drobné úkoly.

Od 11 hodin bude Mons. Jan Graubner předsedat slavení mše svaté, při níž budou moci všichni prožít krásu společné modlitby a zpěvu. Na ni pak naváže od 12 hodin možnost pokračovat v pouť návštěvou Arcibiskupského paláce, kde bude připraveno pro zúčastněné skupiny zázemí

a možnost prohlédnout si reprezentativní prostory paláce, zúčastnit se dalšího programu (v případě příznivého počasí na zahradě) a sdílet své dojmy.

Těšíme se, že se společně budeme moci inspirovat krásou katedrály, najít mnoho důvodů, proč se radovat ze vzájemného setkávání, a objevovat nejen duchovní poklady, které nám společně strávený čas nabídnou. Doufáme, že i tento ročník pouti bude skvělou příležitostí pro děti i dospělé poznat nové věci i lidi, ale především prožít společně chvíle, které nás obohatí nejen duchovně, ale také lidsky navázaním nových přátelství a kontaktů.

Ještě jednou všechny srdečně zveme a prosíme o přihlášení pomocí formuláře na webových stránkách <https://katechete.apha.cz/novinky/arcidiecezni-pout-prvokomunikantu-2024>. Přihlášeným zašleme na e-mail, který je součástí přihlášky, podrobnosti o programu i jednotlivých stanovištích – ty se budou objevovat průběžně i na výše uvedené stránce.

Těšíme se na všechny malé i velké poutníky 19. října v katedrále!

DUŠIČKOVÁ POBOŽNOST na Olšanských hřbitovech

V sobotu 2. listopadu 2024 v 15.00 hod. se bude konat Dušičková pobožnost na Olšanských hřbitovech u centrálního kříže.

Následovat bude **od 16.00 hod. mše svatá v kostele sv. Rocha. Ráno v 8.00 hod. bude mše svatá v kostele sv. Prokopa na Žižkově.**

Všichni jste srdečně zváni.

POSTAVME SE ZA VÍRU A SVOBODU

ČERVENÁ STŘEDA

Den připomínky všech pronásledovaných pro svou víru

27. LISTOPADU 2024

VÍCE INFORMACÍ NA:
www.cervenastreda.cz
www.facebook.com/cervenastreda

#RED WEDNES DAY

Dnešní snoubenci jsou jiní než před dvaceti lety

Snoubencům pomáhá s přípravou na manželství již třicátý šestý rok. Ve své farnosti u kostela sv. Gotharda v Praze Bubenci vede pravidelná setkání menšího počtu párů v komorním prostředí místní fary. Katolický farář Miloš Szabo je zároveň i součástí týmu, který pořádá v pražské arcidiecézi s několika zkušenými manželskými páry a dalšími kolegy třikrát za rok takzvané velké kurzy příprav na společný život.

■ Proč je pro vás jako kněze příprava snoubenců na manželství tak důležitá?

Příprava k přijetí všech svátostí, tedy i manželství, je a má být jedním z primárních úkolů farářů, tedy nejen kněží obecně, ale především těch, kteří formují a vedou konkrétní společenství věřících, které jim je svěřené. A díky mému prvnímu faráři, kterým byl skvělý kněz František Procházka, jsem již krátce po vysvěcení dostal možnost podílet se právě i na přípravných setkáních snoubenců. Takže se dá říct, že se těmto přípravám věnuji od roku 1988 permanentně. Mezitím jsem absolvoval několik psychologických kurzů, vedl řadu manželských společenství a napsal o tomto tématu také knížku.

■ U vás ve farnosti býváte na přípravu snoubenců sám, ale máte zkušenosti i s konceptem, kdy se snoubenci setkávají s dalšími lidmi, kteří již žijí v manželství a během přípravy aktivně pomáhají.

Jsem moc rád, že v Praze existuje vícero variant příprav, včetně zmíněné „velké“ přípravy, kterou již léta pořádá Centrum pro rodinu. Tomu, kdo je časově i osobnostně schopen těchto společných setkání, jejichž součástí jsou také rozhovory s dalšími manželskými páry, rozhodně doporučuji projít si právě touto formou.

■ To ale nemusí vyhovovat úplně každému.

Ano. Sám jsem povahou introvert, proto mám velké pochopení i pro ty, kteří se více či méně lekají té větší masy lidí nebo třeba toho, že by měli před zcela cizími lidmi otevřít své soukromí,

Myslím, že je velmi důležité, aby kromě základních témat, které by měly být vždy se snoubenci probrány, byla ponechána každému připravujícímu určitá svoboda v tom, jakou zvolí formu. Cílem těchto příprav i v duchu koncilních a pokoncilních dokumentů totiž není jen naučit budoucí manžele katolickou věrouku a udělat z nich „praktikující věřící“, ale více a hlouběji je zařadit do širšího společenství, kterým je obvykle právě farnost. Proto se nikdy nechci nechat „ukecat“, abych dělal individuální, případně dokonce zkrácenou přípravu. Totiž i setkání více mladých párů v rámci farnosti a jejich vzájemné sdílení v moderaci faráře, může být nenásilnou součástí vstupu do naší katolické komunity. Z tohoto důvodu nejsem úplně nadšený, když se přihlásí nějaký pár, který potřebuje pouze „absolvovat požadovanou přípravu“, ale nikdy předtím a obvykle ani nikdy potom se už s nimi nesetkám, protože nejenže nemají svatbu ve farnosti, ale ani do ní nepatří. Ale samozřejmě i takovým párům se snažím vyjít vstříc.

■ Používáte při setkáních nějaké psychologické techniky, neobvyklý přístup?

V posledních letech jsou součástí mých příprav i dva testy, které si snoubenci mají udělat společně. Otázky předem neznají, každý odpoví sám a pak vzájemně sdílí své odpovědi. Jeden test je obecnější, zatímco ten druhý obsahuje zcela konkrétní otázky z oblasti praktikované víry, života ve dvojici, vztahu k rodině, osobní i komunitní charity, sexuálního života, vzájemného poznání apod.

I když by mě zajímalo, co jim dělá problémy a ve kterých oblastech se

nejvíce rozcházejí, respektují jejich soukromí a nejsem přítom, když si odpovědi navzájem čtou. Vysvětluji jim, že ty odpovědi nejsou pro mě, ale pro ně samotné. Prosím je, aby nevynechali ani nejtěžší, ani nejintimnější otázku, protože i to je příprava na úplné odevzdání se, které v den svatby jeden druhému slíbí až do konce života.

■ Co snoubenci od přípravy na manželství očekávají? Přicházejí na sérii přednášek, které si „odsedí“ nebo k přípravě přistupují aktivně a diskutují s vámi?

Každý pár je jiný, svůj. Někteří ze snoubenců jsou velmi extrovertní, jiní naopak přicházejí s určitými obavami, třeba i proto, že sami nejsou praktikujícími věřícími a z církevního prostředí mají přirozený respekt. Pro nás všechny je asi důležité přijmout fakt, že ideální vzorec páru, kde jsou oba katolíci, přijímající svátosti, a ještě navíc nedotčení dosavadním společným bydlením, se už téměř nesytyje. Dnes tedy pracujeme s úplně jinými páry, než tomu bylo ještě před deseti, patnácti lety. A to i vzhledem k jejich vyššímu věkovému průměru, počtu předchozích partnerů či vztahu k církvi. Pro mě je vždy velkým povzbuzením, když se některý pár přihlásí i na další cyklus, protože si to vše chce vyslechnout ještě jednou, anebo dokonce chtějí absolvovat roční „hledáčský“ kurz seznamování se s katolickou věroukou, který každoročně pořádám. A to už bývají obvykle mnohem více otevření i schopní tvůrčího dialogu.

■ Znamená to, že připravujete také snoubence, z nichž jeden je nepokřtěný?

Většina těch, které připravuji, jsou buď smíšené páry věřící nevěřící anebo páry, kde jsou oba absolutně nedotčení křesťanskou výchovou, i když některý z nich je pokřtěný katolík. Těší mě, že občas mezi nás chodí i pár, kde jsou oba nepokřtění, tudíž jim při osobním setkání vysvětlím, že manželství v církevní formě zatím nemohou uzavřít. A oni přesto chtějí přípravu absolvovat. Také z této mnohaleté zkušenosti vychází moje přesvědčení, že by se z příprav k manželství neměly udělat šablonovitě kurzy, do kterých se někteří zkrátka vůbec nejdou. I vhodnou, a především lidsky neodfláknutou přípravou může kněz napl-

ňovat své misionářské poslání k těm, kteří běžně do kostela nechodí.

Mám však velkou radost z toho, že i když málokterý pár splňuje představu čistého křesťanského páru katolického panice a katolické panny, přibývá těch párů, které nechtějí udělat ze svatby formalitu a neplní pouze přání svých věřících předků, jak tomu nejednou bývalo ještě před dvaceti, třiceti lety.

■ Dokážou se dnešní mladí lidé otevřít náročným tématům víry a manželství?

Největším překvapením pro snoubence nejsou ani tak náročná témata křesťanských ideálů ve všech životních oblastech, ale lidský přístup, laskavost, pohostinnost a atmosféra, kterou se snažím vytvořit nabídnutím čaje, kávy, vody, ale především tím, že jim chci i naslouchat. Mám odzkoušeno, že pak vůbec nemusím ustupovat od náročnosti zmíněného ideálu nebo se mu dokonce vyhýbat. Že zkrátka Ježíšova nauka – která není vždy snadná – je s Ježíšovým přístupem – který také není jednoduchý – srozumitelná a přijatelná třeba i pro nepokřtěného člověka.

■ Co bývají pro snoubence nejkontroverznější témata?

Paradoxně to není nic z oblasti sexuálního života. I když s naukou církve v této oblasti snoubenci mnohdy nesouhlasí, nějak s ní počítají. Nejvíce rozporů poslední roky vnímám jednak v názoru na předmanželskou smlouvu, kdy má některý z nich podvědomý a někdy i logicky odůvodnitelný strach z toho, že se jejich vztah může rozpadnout a oni zůstanou bez materiálního zajištění.

A další rozpor, který se u snoubenců nyní často objevuje, je vliv matky ženicha na jejich vztah. Matky jsou na své syny poslední roky mnohdy napojeny zvláštním způsobem, takže se snaží mít se svými budoucími snachami kamarádský vztah a podvědomě tím stále mají svého syna tak trochu pod kontrolou. Jenže snachám to záhy začne vadit a syn obvykle neumí mámě říct, že je normální, když jí nezavolají klidně i celý měsíc a nebudou ji informovat, kam jedou se svou ženou na výlet.

■ Zažil jste pár, který se během přípravy vzájemně natolik otevřel, že snoubenci například poznali, že se nedokážou shodnout, vzniklé roz-

pory nepřekonalí a vztah se nakonec rozpadl?

Ano, a ne jednou. Takže dnes klidně – když vycítím, že je to vhodné – žertem prohodím, že když se rozhodli přípravou projít se mnou, riskují i možnost, že se rozejdou. Občas je navíc přítomen někdo, kdo přípravu absolvuje již podruhé, avšak s jiným partnerem či partnerkou. V mé stávající farnosti se to za sedm let stalo už dvakrát a při přípravě pak vše bylo o to zajímavější. Jakkoli to zní divně, odbourá se tím případný strach u těch, kteří už mají pochybnosti, ale žijí v předsudku, že ze svatby nemohou couvnout.

Jsem Bohu vděčný i za důvěru, kterou jsem pocítil zejména od nevěřících snoubenců, kteří si nezávisle na svých snoubenkách přišli se mnou ještě popovídat o otázkách, které s nikým nedokázali otevřít. V těchto situacích se pak cítím skutečně, nejen symbolicky, otcem svých farníků, i když často nejsou pokřtěni a v kanonicko-právní rovině vlastně mými farníky nejsou.

■ Končí to všechno pro vás svatbou nebo doprovázíte páry ještě během prvních let manželství? Můžete jim pomoci v nějaké partnerské krizi?

Přál bych si, abych měl ještě více času i energie, a byl mladší, abych mohl být k dispozici úplně všem, kteří by to potřebovali. Věřím však, že vznikne ve farnosti tým manželských párů, mezi něž by novomanželé mohli v případě zájmu přicházet. I přes akutní nedostatek času si však vždy najdu čas – a chci si najít i do budoucna – na ty partnery, kteří jsou v krizi nebo před rozchodem. Ročně se u mě vystřídá přibližně deset takových párů, kterým se pak musím věnovat individuálně a obvykle neodkladně.

■ Viděl jste za ta léta už všechny typy snoubenců nebo vás někteří i dnes dokáží něčím překvapit?

I když se některé páry v některých názorech či přístupech k důležitým otázkám shodují, každý člověk je jiný a každý pár tím pádem osobitý. A je to tak dobře. Často zejména mladým párům říkám: „Váš partner či partnerka nemá být nejlepší ze všech, ale jediný či jediná. To znamená, že ho nebo ji s nikým jiným ani nejde srovnávat.“

■ Přípravy vedete déle než tři desetiletí, změnili se za tu dobu lidé, kteří se připravují na manželství?

(Pokračování na str. 8)

(Dokončení ze str. 7)

Jakkoli se nám to někdy i v církvi těžko přijímá, mladí lidé vlivem výchovy, ale i společenských změn a obecných hodnot či životních postojů, do nichž se rodí a v nichž vyrůstají, dnes mnohem více vyjadřují nesouhlas, nebo někdy možná dokonce neochotu

měnit své přesvědčení. Zatímco ještě před několika lety v přijímání nebo přebírání názorů a postojů hrála určitou roli autorita, dnes je role autorit na tvorbu názoru zcela marginální, včetně autority, kterou je nejen církev, ale i Bůh. Je to velká výzva pro nás, kteří pracujeme se snoubenci a připravujeme je pro celoživotní společný život.

K tomu, co tvrdíme, musíme hledat nejen racionální argumenty nebo citace z Bible, ale musíme k tomu přikládat osobní lásku, obět, radost, úsměv... zkrátka být radostným ohlašovatelem pravdy, které věříme i my sami. A pak je tam větší prostor pro Boha, který i dnes koná zázraky.

Tereza Hellerová

Manželská společenství ve Vlašimi

První manželské společenství vzniklo v roce 1991, kdy se začaly setkávat čtyři páry mladých manželů. Postupně se společenství rychle rozšiřovalo o další páry, až se po několika letech muselo rozdělit na tři menší společenství.

Foto: Jaromír Mikulec

Každé společenství mělo svého animátora (manželský pár), zvoleného většinou losováním. Manželé se scházeli v domácnosti jednoho z párů a v roli hostitelů se pravidelně střídali. Společný večer měl svůj řád, který začínal modlitbou. Domácí přichystali drobné občerstvení. Alkohol nebyl podáván.

Poté následoval program, který si připravil jeden z manželských párů. Zpočátku se týkal převážně manželského soužití a výchovy dětí. Později byl libovolně zaměřený na různá témata (duchovní literatura, aktuální události v církvi, modlitba). Následovalo sdílení, co nového se událo v jednotlivých rodinách, čím právě žijí, jaké mají radosti a starosti. Večer byl zakončen společnou modlitbou.

Vzhledem k tomu, že společenství byla velmi otevřená, přicházely do něj i páry, které nebyly církevně sezdána a někteří jednotlivci byli třeba i nepokřtěni. Postupně docházelo k církev-

ním sňatkům a křtům, jak dospělých, tak i jejich dětí.

Díky velmi osobním a rodinným vztahům mezi rodinami docházelo ke kmotrovství dospělých jedné rodiny dětem z druhých rodin či případnému svědčení při církevních sňatcích. Manželé, včetně dětí, jezdili na společné letní i zimní týdenní dovolené.

V současné době, když se děti postupně osamostatnily, pořádají manželé společné dovolené již bez nich. Maminky se s malými dětmi scházely v rámci společenství „Sedmikrásek“ (dnes „Mamín“). Bylo-li třeba, vzájemně si pohlídaly děti. Rodiny si rovněž brigádně vypomáhaly například při budování vlastních domů.

V současnosti je ve vlašimské farnosti šest společenství. Jsou zde tři společenství manželských párů generace mladších, s obdobným programem večerů i prožívání víry, jako ve společenstvích generace starších. Každoročně mají příležitost se společně manželské páry ze všech společenství setkat při farní manželské duchovní obnově, vždy třetí víkend v měsíci lednu.

Přípravy na manželství ve farnosti Vlašim

Přípravy na manželství byly započaty v iniciativy jednoho mladého manželského páru v roce 1991 v době působení ThDr. Josefa Babky a trvají dosud. V současnosti jsou ve farnosti Vlašim

Foto: Jaromír Mikulec

tři manželské páry s kanonickou misí, které se věnují bezprostřední přípravě snoubenců na svátost manželství.

Většinou přípravy probíhají v domácnostech připravujícího páru. Večery je zpravidla 5–6 a zaměřují se především na praktickou přípravu života v manželství.

Témata se týkají známosti snoubenců, psychologie muže a ženy, vztahu k rodičům a k příbuzným, víry v rodině, modlitby, žebříčku hodnot, manželského slibu, plánování rodičovství a sexuality.

V minulosti probíhaly i hromadné přípravy na faře ve Vlašimi. Z důvodu náročného sladění časových termínů příchozích snoubeneckých párů bylo od nich upuštěno.

Manželské páry připravují snoubence nejen z farnosti Vlašim, ale v případě potřeby i z jiných farností, například z farnosti Benešov, Sázava aj.

Ing. Roman Farion
trvalý jáhen farnosti Vlašim

32. benefiční koncert oslaví Rok české hudby

 Arcidiecézní charita Praha

Slavnostní benefiční koncert Arcidiecézní charity Praha, který se uskuteční 31. října v pražském Obecním domě, se ponese v duchu oslav Roku české hudby. Posluchačům nabídne jedinečný hudební zážitek s důrazem na skvosty české klasiky. Koncertem bude provázet moderátor Vladimír Kořen.

Vrcholem večera budou Dvořákovy Slovanské tance, které na benefičním koncertu Charity zazní vůbec poprvé. Skladbu přednese Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK pod taktovkou šéfdirigenta Tomáše Braunera. Proslulý orchestr, který v tomto roce slaví 90. koncertní sezónu, zaručuje strhující hudební zážitek.

Pro milovníky sborového zpěvu vystoupí liberecký dětský sbor Severáček pod vedením Silvie Langrové. Tento renomovaný soubor, sbírající ovace jak doma, tak i v zahraničí, představí úpravy lidových písní a díla českých skladatelů.

Mladý klavírista Robert Ferenc, držitel 4. ceny v soutěži Klavírista roku, s pohnutým životním příběhem a zkušenostmi s životem na ulici, doplní program autorskou skladbou Naděje, která vznikla právě v těžkém období jeho života.

Vstupenky jsou v prodeji na www.praha.charita.cz/koncert. Vstupné bude v plné výši věnováno na rekonstrukci charitního Domova sv. Václava ve Staré Boleslavi.

KRÁTCE

■ **Pečovatelská služba** po úspěšném pilotním projektu pokračuje v pomoci lidem bez domova se sníženou soběstačností. Pečovatelky pravidelně docházejí do 4 azylových domů. ■ **Pravidelné mše svaté** každý pátek od 10 hodin obnovil od září charitní kostel Panny Marie Matky ustavičné pomoci a sv. Kajetána. ■ **Slavnostní udílení** Ceny Charity Česká republika proběhne 18. září v katedrále sv. Víta. ■ **Od 13. září do 13. října** probíhá kampaň Měsíc dobročinné závěti, který připomíná význam závěti a možnost věnovat jejím prostřednictvím dar dobročinným organizacím. ■ **Podcast ChariTalk** vydal nové díly například s onkologem Janem Starým, s arcibiskupem Josefem Nuzikem či zpěvákem Richardem Krajčem. ■ **Česká nemocnice v Ugandě** otevřela rozšířenou kliniku pro HIV pacienty.

Více na www.praha.charita.cz.

CHARITA PRO OBĚTI POVODNÍ

Č. ú.: 44665522/0800, VS 906

Z diáře
ARCIBISKUPA GRAUBNERA

- 1. 10.** Praha / stálá rada ČBK
2. 10. / 18.00 Stará Boleslav / instalace nových kanovníků staroboleslavských, s nešporami
5.–8. 10. Itálie / návštěva Benátek
9. 10. / 12.00 Praha / kostel sv. Cyrila a Metoděje / mše sv. u příležitosti 30. výročí vzniku Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny
12. 10. Náměšť na Hané / poutní mše sv. ke cti blahoslaveného Carla Acutise, akce pro ministranty
13.–15. 10. Moldavsko / Kišiněvo / mše sv. při mariánské pouti, setkání kněží
16. 10. / 9.00 Rožmitál pod Třemšínem / kostel Povýšení sv. Kříže / Svatohubertská mše sv.
17. 10. / 18.00 Praha-Hradčany / katedrála / mše sv. ke cti sv. Lukáše, setkání lékařů
18. 10. / 10.00 Praha-Hradčany / katedrála / mše sv. a slavnostní předání Cen Charity
19. 10. / 9.00 Praha-Hradčany /

katedrála / mše sv. a setkání s prvokomunikanty
20. 10. / 9.30 Praha-Uhřetěves / kostel Všech svatých / mše sv. s biřmováním
21.–23. 10. Králíky / plenární zasedání ČBK
26. 10. Svatý Kopeček / setkání Rytířského řádu Božího hrobu jeruzalémského
28. 10. / 11.00 Praha-Vitkov / Národní památník na Vitkově / ekumenická bohoslužba – Modlitba za domov
31. 10. / 19.00 Praha-Staré Město / Obecní dům / 32. benefiční koncert Arcidiecézní charity Praha

Z diáře
BISKUPA MALÉHO

- 1.–8. 10.** USA / pastorační návštěva krajanů
13. 10. / 9.30 Nové Strašecí / kostel Narození Panny Marie / mše sv. s biřmováním
20. 10. / 10.30 Jince / kostel sv. Mikuláše / mše sv. s biřmováním
21.–23. 10. Králíky / plenární zasedání ČBK
31. 10. / 16.30 Praha-Staré Město / kostel Matky Boží před Týnem / mše sv., rekviem

Z diáře
BISKUPA WASSERBAUERA

celý měsíc Vatikán / účast na druhém zasedání XVI. řádného generálního shromáždění biskupské synody

Z diáře
KARDINÁLA DUKY

- 1. 10.** Praha / slavnostní ocenění Spolku celníků
3. 10. / 17.00 Praha-Nové Město / kostel sv. Petra na Poříčí / mše sv. ke cti blahoslaveného Karla I.
6. 10. Praha-Staré Město / Křižovnické náměstí, kostel sv. Františka z Assisi / mše sv. a slavnostní koncert v rámci programu oslav česko-rakouských kulturních vztahů
7. 10. Praha-Nové Město / Česká národní banka / Ceny hl. m. Prahy za architekturu a památkovou péči OPERA PRAGENSIA 2024
8. 10. / 15.00 Praha-Malá Strana / Tyršův dům / pietní vzpomínka u příležitosti Památného dne sokolstva
12. 10. Slovensko / poutní místo Živčáková / pouť myslivců, rybářů, zahrádkářů a ochránců přírody
19. 10. / 10.00 Praha / kostel Všech svatých / mše sv. pro Cech malířů, lakýrníků a tapetářů ČR
25. 10. Praha / předání cen sv. Vojtěcha, v rámci konference o střední Evropě
26. 10. / 10.00 Praha-Hradčany / katedrála / mše sv. za oběti Heydrichiády
31. 10. / 19.00 Německo / Kerchenlaibach / mše sv. a homilie k příležitosti 1100 let od narození sv. Wolfganga

PASTORAČNÍ STŘEDISKO

■ 9. října od 10.00 V rámci Akademie nejen pro seniory proběhne pod vedením P. Pavla Semely prezentace fotografií islandské krajiny: **Ostrov, kde se Stvořitel „vyřádl“**.
—————<https://pastorace.apha.cz>

PASTORAČNÍ STŘEDISKO – CENTRUM PRO RODINU

■ 30. září Devatero pro rodiče – zážitkově vzdělávací kurz o výchově dětí předškolního věku. Více na <https://apha.cz/akce/devatero-pro-rodice-3/>.
■ 8. října Společná příprava na život v manželství u sv. Vojtěcha – poběží do 3. 12. Kapacita je omezená, více na <https://apha.cz/akce/spolecna-priprava-na-zivot-v-manzelstvi-u-sv-vojtecha-4/>.
■ 19. října od 9.00 do 16.00 Sobota pro ženy – tradiční program povede P. Petr Beneš CSsR, podrobnosti viz https://apha.cz/akce/_trashed/.
—————<https://pastorace.apha.cz/pro-rodinu>

ARCIDIECÉZNÍ CENTRUM PRO MLÁDEŽ

■ 4.–6. října Víkendovka pro mladé 11–15 let, více informací a přihlašování na webu ADCM.
■ 25.–30. října Pouť mladých do Medjugorje, pro mladé 16–25 let, více informací a přihlašování na webu ADCM.
■ 15.–17. listopadu Víkendovka pro mladé 15–19 let, více informací a přihlašování cca tři týdny předem na webu ADCM.
■ 23. listopadu Arcidiecézní setkání mladých v Salesiánském středisku mládeže v Praze-Kobylisích, více info na webu ADCM.
—————www.adcm.cz

SVATÁ HORA – POUTNÍ MÍSTO

■ 5. října Bl. Františka Xavera Seelose, CSsR. Původem Němec, působil v USA mezi německy hovořícími katolíky, zemřel ve 48 letech nakažen žlutou zimnicí.
■ 6. října 163. výročí příchodu redemptoristů na Svatou Horu a převzetí duchovní správy. Prezentace o redemptoristech v Čechách je promítána v prodejně na obrazovce. Autorkou je PhDr. Věra Smolová.

■ 6. října od 8.00 do 13.00 Říjnový koláč – dobročinná akce v ambitech. Možnost zakoupit si upečené produkty a dát si k nim kávu či čaj. Akci můžete též podpořit věnováním vlastních pekařských výrobků, které doneste v den konání. Získaný výtěžek bude věnován na podíl na další etapu restaurování soch na horním ambitu a opravu balustrády kolem baziliky. Na tyto účely je možné také přispět v sakristii nebo poukázáním daru na účet farnosti. Podrobnější informace získáte u pí. Jechortové, v sakristii nebo na tel. 731 619 800.

■ 6. října od 10.00 do 16.00 Lanový park 2024 na zahradě exercičního domu. Zábavný den pro děti plný lanových překážek nízko i vysoko nad zemí. Nebude chybět ani doprovodný program a prezentace příbramských skautských oddílů. S sebou: sportovní oblečení, tenisky a 80 Kč za osobu. Vezměte s sebou jednoho z rodičů či někoho dospělého. Případné dotazy: ana@orjpb.cz.

■ 6. října od 14.00 do 14.30 Nedělní varhanní půlhodinka v bazilice – poslední koncert letošního ročníku. Účinkuje Jaroslav Tůma. Vstup je možný pouze před začátkem koncertu, vstupné dobrovolné.

■ 16. října Pouť ke sv. Gerardu. **Od 16.30** modlitba růžence, **od 17.00** mše sv. Poté následuje modlitba matek a uctění ostatků světce. Sv. Gerard Majella, CSsR byl řeholní bratr, známý divotvůrce a je patronem matek v pozeňnaném stavu a při problémech v těhotenství.

■ 19. října od 15.00 do 18.00 Malé filmové exercicie ve farním sále (vstup z ambitů). Jedná se o volně moderované povídání, naslouchání, diskusi a sdílení zkušeností v přátelské atmosféře podpořené malým občerstvením. Úvodem bude promítnut film **Dvě slova jako klíč**. Délka setkání se odvíjí od zájmu a aktivity přítomných (podle zkušeností bývá max. 3,5 hod.). Dobrovolné vstupné slouží jako příspěvek na provoz a konání akce. Počet účastníků je dán kapacitou místnosti. Setkání moderuje jáhen Pavel Švarc.
■ 19. října od 19.00 Růžencový koncert v bazilice. Na programu: H. I. F. Biber – Růžencové sonáty (výběr); účinkující: L. Sedláková Hůlová – housle, J. Tůma – varhany. Vstupné 120 Kč.
■ Od 31. října do 3. listopadu Kurz Byzantského ikonopisectví pod vedením Eleonory Lenky Vlkové. Cena kurzu za osobu činí 6 525 Kč, v ní je zahr-

nuto ubytování, plná penze, kurzovné a poplatek obcí. Přihlášky zasílejte na e-mail: elenvlk@seznam.cz.

Výstavy

■ Svaté relikvie a jejich kult V tzv. klenotnici v Proboštství. Její zhlédnutí je možné každý den. Vstup je z prodejny v ambitech pod hodinovou věží. Vstupné činí 70 Kč.

■ Požár Svaté Hory Výstava je volně přístupná v otevírací době prodejny v rohové Plzeňské kapli. Vytvořena byla ŘKF na Svaté Hoře ve spolupráci se Státním okresním archivem Příbram. Vstupné dobrovolné.

■ Svíce – votivní dary z Bavorska Součást expozice muzea.

■ Nebe bylo plné hvězd V Mnišecké kapli. Výstava se věnuje „Akci K“ – likvidaci klášterů v době komunistické totality.

■ Prodejní výstava akvarelů Ing. arch. Jarmily Růžkové Možnost zakoupení obrazů od české architektky a urbanistky Jarmily Růžkové. Výtěžek z prodeje obrazů bude použit na spolufinancování restaurování soch na horním ambitu. Výstava je umístěna na letním kúru do 6. října.

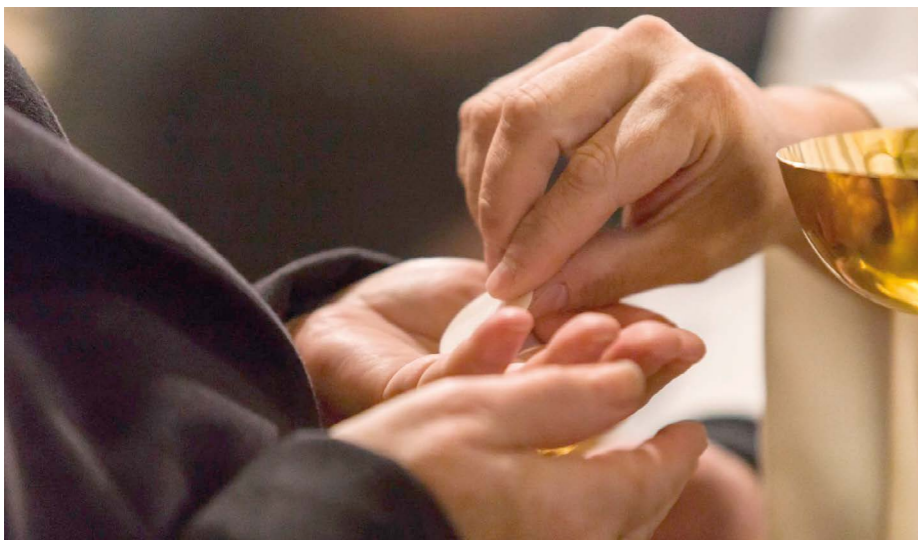
■ Dotkni se a objevuj Výukový program pro mateřské a základní školy. Jeho cílem je rozšířit povědomí o místě, kde žijeme, o kulturních a duchovních hodnotách. Forma je přizpůsobena věku a respektuje vyznání všech žáků a náboženskou neutralitu školy. Více informací na [proskoly@svata-hora.cz](mailto:svata-hora.cz) nebo telefonním čísle 734 669 250.
—————www.svata-hora.cz

KOMUNITNÍ CENTRUM MATKY TEREZY

■ 1. října od 10.00 Koncert Pražského salonního orchestru k Mezinárodnímu dni seniorů.

■ 3. října od 19.00 Zastavení u Matky Terezy s Romanem Češkou, ekonomem a manažerem investiční společnosti. Co to znamená, že církev prosperuje? Jaké jsou ukazatele dobrého hospodaření? Do čeho by dnes měla v Česku především investovat, aby (nejen) ekonomicky přežila horší časy?

■ 5. října Chodovská pouť – Farní den v kostele sv. Františka a okolí. **Od 10.00** mše sv. Následuje společné pobývání na farní zahradě, hra a soutěže pro malé i velké, společné občerstve-

ni (uvítáme i příspěvky z vaší kuchyně) **Od 16.30** divadlo pro děti „Tučňáci na arše“. Oheň a buřty, hudební nástroj vítán. Předpokládán závěr okolo **18.30**.

■ **11.–13. října** Duchovní obnova pro ženy na Svaté Hoře.

■ **19. října od 8.30 do 13.00** DOB-RODEN. Přijďme dát čas a své ruce pro naše dva domy (KCMT i kostel sv. Františka). Zajištěné občerstvení pro dobrovolníky.

■ **20. října od 15.00 do 18.00** Taneční odpoledne se skupinou „Hvězdný prach“.

■ **21. října od 10.00** Popelka – divadelní představení pro školy. Hraje Těatr Viti Marčika.

■ **24. října** Nad uměním života II., Umění říkat ne. Co znamená, že žijí podle svých hodnot? Umění rozhodovat se – proč nám to někdy nejde? Každé ano znamená 100x ne. Proč je důležité umět říkat ne? O tématu bude hovořit psychoterapeut, kouč a supervizor Mgr. Vlastimil Marušák.

■ **2. listopadu od 17.00** Dušičková pobožnost na chodovském hřbitově. **V 8.00 a 18.00** mše sv. v kostele sv. Františka na Chodově.

■ **VOSA** Všestranný oddíl sportovních aktivit. Pro kluky a holky od 10 do 14 let. Čtvrtek od 16.00. Přihlašování a info vosa@kskpraha.org.

■ **Biblická hodina + kurz HEJAMY** s Pavlou Editou Hercikovou (fara u sv. Františka).

■ **Nové cvičení pro seniory** Úterý 9.45.–10.40 a čtvrtek 11.00–11.55. Cvičení vede Jiří Kubeš. Nutné přihlášení enrapha@gmail.com nebo 606 452 402.

■ **Zdravotní cvičení v kontextu křesťanské spirituality** Středa 17.20, 18.30, 19.40 a 20.50, www.enrapha.com.

■ **Pravidelné setkávání seniorů** Pátek od 9.00 v kapli Matky Terezy – následuje společné posezení s malým občerstvením.

■ **Taneční škola ASTRA** Výuka tance pro dospělé, www.astra-praha.cz.

■ **Café Terezie** Od října otevřena PO až ST 15.30–20.00, NE 10.00–13.00. Dobrá italská káva, domácí limo, dortíky. www.kcmt.cz

ŘKF U KOSTELA SV. JAKUBA STARŠÍHO PRAHA-STODŮLKY

■ **5. října od 9.00 do 13.00** Podzimní bazar dětského oblečení v Komunitním centru sv. Prokopa. Bližší informace na webu: kcbazar.webnode.cz.

■ **2. listopadu od 16.00** Mše sv. u kaple na hřbitově ve Stodůlkách v rámci Památky zesnulých.

■ **3. listopadu od 16.00** Mozartovo Requiem v kostele sv. Prokopa, který provede komorní soubor Piccola orchestra a komorní smíšený sbor Piccola cora pod taktovkou Marka Valáška.

■ **Celý říjen** Prodejní výstava obrazů Vladky Burianové v sále Komunitního centra sv. Prokopa. Výtěžek bude věnován na pokračující opravy střechy a fasády na kostele sv. Jakuba. www.farnoststodulky.cz

ŘKF U KOSTELA STĚTÍ SV. JANA KŘTITELE PRAHA HOSTIVAŘ, KOMUNITNÍ CENTRUM FARNÍ DVŮR, FARNÍ EVANGELIZAČNÍ STODOLA

■ **1., 8., 15., 22. a 29. října od 15.45 do 17.45** Židovské tance ve Farní stodole. Není nutné se předem přihlašovat.

■ **2. října od 19.00** Setkání nad Písmem v Komunitním centru.

■ **5. října od 10.00 do 19.00** Hostivařský komunitní den. Dobročinný bazárek, kreativní, bublinkové, sportovní a další dílny. Připravena bude hra pro rodiny s dětmi. Hosté mohou navštívit přednášky, divadlo Jana Horáka: Tučňáci na Arše i amatérský divadelní soubor Bezvadivadlo: Píseček. Vystoupí folk-popová kapela Baseline a taneční soubor Vrbina. Dále zde bude cookies fest, palačinkování, táborák, kavárna ad.

■ **8., 15. a 22. října od 18.30** Malé večery chval s adorací v kostele Stětí sv. Jana Křtitele.

■ **10. října – 23. ledna (čtvrtek od 19.00)** Kurz ALFA. Společné hledání odpovědí na otázky o Bohu, Ježíši, Duchu svatém, Bibli, víře, modlitbě, odolávání zlému, uzdravování, církvi, ad. formou společné večere, přednášky a diskuse v malých skupinkách. Přihlašování na alfahostivar@seznam.cz.

■ **13. října od 17.00** Hostivařský komorní koncert: Alinde Quintet v kostele Stětí sv. Jana Křtitele.

■ **17. října od 19.00** Tvořivý klub pro dospělé: dřevěné domečky. Přihlašování do 14. 10. na e-mailu: kreativni-hostivar@seznam.cz nebo na tel. 776 632 613 (Komunitní centrum).

■ **20. října od 18.00** Cestovatelské přednášky o Americe: Mexiko (Komunitní centrum).

■ **25. října od 18.00** Večer chval. **Od 18.00** mše sv. V kostele Stětí sv. Jana

Křtitele, **od 19.00** chvály, adorace, promluva, přímluvné modlitby, svátost smíření, agapé.

■ **21.–24. listopadu** Seminář o evangelizaci s Michelle Moran. www.farnosthostivar.cz

ŘKF U KOSTELA SV. LUDMILY PRAHA-VINOHRADY

■ **4. října od 14.00** Modlitby za povolání ke kněžskému, řeholnímu a rodinnému životu. **Od 16.30** mše sv. – celebruje Mons. Karel Herbst SDB.

■ **30. října od 16.30** Slavná mše sv. v bazilice u příležitosti 140. výročí založení farnosti. Hlavním celebrantem bude Mons. Karel Havelka, čestný kanovník vyšehradský a sídelní kanovník dómské kapituly sv. Štěpána v Litoměřicích. Po bohoslužbě následuje **od 18.00** v sále fary v Jugoslávské 27 přednáška „Procházka 140 lety farnosti sv. Ludmily na Královských Vinohradech“. Tu přednese Mgr. Michael Soukup, kulturní publicista, redaktor vídeňského divadelního magazínu Bühne a autor první monografie věnované historii svato-ludmilské farnosti, jež bude brzy vydána. Posлуhače seznámí s historií této farnosti a přiblíží všechny kněze stojící v jejím čele. Posлуhači se mimo jiné dozví, kde se sloužily bohoslužby, křtilo a oddávalo než byl v letech 1888–1893 postaven chrám sv. Ludmily. Součástí přednášky bude prezentace unikátních archivních fotografií a dokumentů. Přednášku uvede farář P. Jakub Karel Berka O.Praem. www.ludmilavinohrady.cz

ŘKF U KOSTELA SV. JAKUBA STARŠÍHO PRAHA-KUNRATICE

■ **3. listopadu od 15.00** Bál svatých v Nazaretě, setkání s programem pro děti i dospělé. www.farnostkunratice.cz

ŘKF U KOSTELA SV. PROKOPA PRAHA-ŽIŽKOV

■ **2. listopadu od 15.00** Dušičková pobožnost na Olšanských hřbitovech u centrálního kříže. **Od 16.00** mše sv. v kostele sv. Rocha. Téhož dne ráno **v 8.00** bude sloužena mše sv. v kostele sv. Prokopa. www.farnost-zizkov.cz

KLÁŠTERNÍ BAZILIKA SV. JAKUBA STARŠÍHO, PRAHA-STARÉ MĚSTO

■ **15. října od 18.00** Benefiční koncert na záchranu největších varhan v České republice. Na koncertě vystoupí Soubor žesťových nástrojů studentů gymnázia a hudební školy hl. m. Prahy, na varhany zahrají Irena Chříbková a Jan Rotrekl. Po koncertě bude komentovaná prohlídka varhan na kůru baziliky. Více informací na webových stránkách. Vstupné dobrovolné. <https://sanctijacobiorganum.com>

ŘKF DOBŘÍŠ, PASTORAČNÍ CENTRUM SV. TOMÁŠE

■ **1. října od 19.00 (následně každých 14 dní)** Seminář vnitřní modlitby. Kurz přiblíží způsoby křesťanské sebe-reflexe, rozlišování, práci s imaginací, meditací. Setkání budou zaměřena na praktické cvičení, které umožní osvojit si základní nástroje duchovního života. Vede nový dobříšský jáhen Jan Hála, vstup zdarma.

■ **2. října od 19.30 (poté každou středu)** Kurz Alfa. Úvod do křesťanské víry vedený týmem spolupracovníků. Každé setkání začíná společnou večerí, následnou promluvou a diskuzí v malé skupince. Součástí kurzu je i společná sobota. Vstupné dobrovolné.

■ **Každou středu od 14.00 do 15.30 a od 15.30 do 17.00** Výtvarný kurz Mira a Daniely: dětský kroužek. Obsahuje 14 lekcí, cena 1800 Kč. Malování pro dospělé proběhne každý říjnový čtvrtek (5 lekcí) od 18.00 v Pastoračním centru. V ceně 1800 Kč jsou veškeré výtvarné potřeby. Hlásit se lze na daniela.doubkova@gmail.com.

■ **6. října od 10.20** Vernisáž výstavy Petra Morkese, ilustrátora dětských knih. Po úvodním slovu je připraveno pohoštění v prostorách Pastoračního centra a program pro děti, výstava bude k vidění do začátku listopadu.

■ **12. října od 17.00** Cyklus Kruhových tanců s Evou Fenclovou, na kterých si zatančíte hebrejské, řecké i další kruhové tance. Vstupné 300Kč / 1 večer nebo 1000Kč / 4 večery. Více informací na evafenclova@volny.cz nebo na 608 533 525.

■ **24. 10. od 17.00** Medjugorský modlitební večer v kostele ve Svatém Poli. Program v duchu tohoto poutního místa: modlitba růžence, bohosluž-

ba s modlitbou za uzdravení, adorace s jednoduchými zpěvy a závěrečné pohoštění. Vstup volný. www.farnostdobris.cz

KOMUNITNÍ CENTRUM SV. LUDMILY NA TETÍNĚ

■ **10. října od 20.00** Meditace s Karmelem, společné ztišení a modlitba.

■ **13. října od 19.30** Cestovatelská beseda s Hadisem Medenčevičem o zemích Balkánu.

■ **19. října od 9.00 do 16.15** Manželská setkání, celodenní program pro manželské páry zaměřený zejména na komunikaci o víře tam, kde manželé nesdílí jednotnou víru; přednášející Jeroným Klimeš.

■ **20. října od 16.00** Dětský filmový klub promítne animovaný film **Tonda, Slávka a kouzelné světlo**. Příběh o dobrodružství, které v tajemném domě zažijí dvě jedinečné děti (Česko / Slovensko / Maďarsko, 2023).

■ **20. října od 19.30** Filmový klub uvede snímek **První kráva**, autentický portrét drsného života na americkém severozápadě na počátku devatenáctého století (USA, 2019).

■ **28.–30. října** Cityprojekt, podzimní prázdniny pro děti od 6 do 12 let, během kterých společně postavíme veliké město ze stavebnic lego. www.kc-ludmila.cz

KOMUNITNÍ CENTRUM ZAHRAHA – VLAŠIM

■ **9. října od 19.00** Karel Vepřek – zazní jeho vlastní písně i zhudebněná poezie (Folkrockový klub).

■ **23. října od 19.00** Petra Dvořáková – čtená i oceňovaná autorka (Literární klub).

<https://komunitnicentrumvlasim.cz>, [Facebook: Folkrockový klub Vlašim](https://www.facebook.com/folkrockovyklubvlasim)

DOMINIKÁNSKÁ 8

■ **3. října od 19.30** Úcta ke stvoření jako duchovní úkol / Festival Take Care. Hosté: Jan Zámečník, Zdenka Sokolíčková, Adam Vrchlabský. Panelová debata o spirituálním, teologickém a praktickém rozměru environmentální problematiky v současnosti ve světle křesťanské tradice. Debatující budou vycházet z papežských dokumentů Laudato si a Laudate Deum a knihy

Jay B. McDaniela O Bohu a pelikánech (Biblion 2022). Živý přenos na YouTube.

■ **4. října od 18.00** Ekumenická bohoslužba na závěr festivalu Take Care v zahradě dominikánského kláštera (vstup Jalovcová 2).

■ **10.–13. října** Silent Echoes: Dachstein (Signal festival). Zvuková instalace v prostoru barokního sálu představí neobvyklý způsob dialogu o křehkosti klimatické i kulturní rovnováhy. Autor Bill Fontana propojil vibrace duetu zmlklých zvonů ze shořelé katedrály Notre Dame a zvuky tajících ledovců v Dachsteinu.

■ **17. října od 19.30** 15 let od vydání Bible21. Hosté: Alexandr Flek, Apolena Rychlíková, Jiří Pavlík. Živý přenos na YouTube.

■ **31. října od 19.30** Postinstitucionální křesťanství. Hosté: Tomáš Halík, Alexandra Jacobea, Petr Kratochvíl. Spějeme k postinstitucionálnímu křesťanství? Je vůbec křesťanství bez instituce myslitelné? Je možné předávat víru bez instituce? Jak se k sobě má víra a náboženství, křesťanství a instituce? Živý přenos na YouTube. www.dominikanska8.cz

FRANTIŠKÁNSKÝ KLÁŠTER V HÁJKU

■ **5. října od 11.00** Ze svátku sv. Františka, mši sv. celebruje P. Daniel Janáček, O.Praem., opat strahovského kláštera. www.hajek.ofm.cz

KOMUNITA CHEMIN NEUF

■ **18.–20. října** Víkend pro mladé 14–18 let a 18–30 let v klášteře v Tuchoměřicích.

■ **Modlitební setkání otevřené pro každého** Každé úterý od 20.00 v klášteře v Tuchoměřicích. Doprava: z Bořislavky (Metro A) bus 312 do zastávky Tuchoměřice, Zámek. Před cestou si vždy na webových stránkách Komunity ověřte, zda se v daný den modlitební setkání koná. www.chemin-neuf.cz

KRÁLOVSKÁ KOLEGIÁTNÍ KAPITULA SV. PETRA A PAVLA NA VYŠEHRADE

■ **28. října od 16.30** Modlitba za vlast v bazilice sv. Petra a Pavla, na kterou zvou vyšehradská kapitula a vyšehrad-

ská farnost všechny „věřící“ i „nevěřící“. Modlitbu doprovodí varhanní hudba.
www.kkvys.cz

AKADEMICKÁ DUCHOVNÍ SPRÁVA ČVUT V PRAZE

■ **2. října od 19.00** Slavnostní zahájení akademického roku 2024/25 mší svatou „Veni Sancte“, kterou bude celebrovat v kostele sv. Bartoloměje na Starém Městě pražském P. Vladimír Slámečka. Po mši svaté se v kryptě kostela uskuteční neformální setkání studentů s rektorem ČVUT a dalšími přítomnými představiteli školy. Jsou zváni všichni studenti, akademici a příznivci akademické obce ČVUT v Praze, nejstarší technické univerzity v Evropě. Pro více informací sledujte náš fb profil „Akademická duchovní správa ČVUT“; jsme ale také na Instagramu (ads_cvut) nebo na Twittru (adscvut).
http://ads.cvut.cz

SVATOLUDMILSKÝ HUDEBNÍ FESTIVAL

■ Série koncertů vážné hudby v Praze na Chvalech. Na festivalu spolupracují

obec, vedení příspěvkové organizace Chvalský zámek a farnost Praha-Chvaly.

■ **4. října od 20.00** Koncert v kostele sv. Ludmily. Účinkuje Ernst Wally (titulární varhaník dómu sv. Štěpána ve Vídni) – varhany.

Pozvánky

■ Varhanní nešpory maltézkých rytířů

■ **V pondělí 14. října od 17.00** se koná v rámci cyklu „Varhanní nešpory maltézkých rytířů“ koncert duchovní hudby. Program: J. S. Bach, T. Vitali, R. Schumann. Účinkují: Alena Mazgajová – housle, Petr Čech – varhany. Místo konání: řádový kostel Panny Marie pod řetězem v Lázeňské ulici, Praha 1 – Malá Strana. Koncert pořádá Suverénní Rytířský a Špitální řád sv. Jana z Jeruzaléma, Rhodu a Malty a Společnost pro duchovní hudbu za finanční podpory MČ Praha 1. Vstup volný.

■ **Modlitby za uzdravení rodin z nenávisť, zloby, odsouzení a uzavření Vždy 22. den v měsíci od 18.00 v kostele sv. Tomáše v Praze na Malé Straně.** Víme, že to, co nás skutečně činí šťastnými, nejsou věci, ale vztahy.

Štěstí člověka z velké části nezávisí na hmotných věcech, které může mít, ale na pokojných lidských vztazích, a to zejména na dobrých vztazích v rodině. Kvalita vztahů určuje způsob, jakým se díváme na svět, jak vnímáme realitu, jak žijeme s druhými lidmi i sami se sebou. A také s Bohem. Často posloucháme lidi otrávené toxickými vztahy, agresivitou, nenávisť. S hluboce zraněným nitrem. „Pohádal jsem se s rodiči,“ „bratr mi ošklivě ublížil“, „rozdělení dědictví bylo nespravedlivé“, „žijeme doma jako cizí lidé“, „to, co mi udělal, mu nikdy neodpustím“ ... „Jen Bůh nás může zachránit,“ napsal velký filozof M. Heidegger ohledně rizika, že moderní technický člověk ztratí svou lidskost. Skutečně tváří v tvář rozpadu lidských vztahů v rodinách potřebujeme Boží pomoc. Po mši sv. bude společná modlitba s prosbou o přímluvu k svaté Ritě. Na závěr mše sv. bude také požehnání růží. Doporučujeme, abyste si přinesli alespoň tři růže (nebo jiné květiny) – jednu můžete nechat u oltáře svěťce, jednu si vezmete domů pro svou rodinu a jednu darujete někomu potřebnému, za koho jste se modlili. Kéž nás Pán učiní nástroji svého pokoje. Více informace: www.augustiniani.cz.

UDĚLENÍ FAKULTY BIRITUALISMU

■ Mons. Michaël Jalakh, O.A.M., sekretář Dikasteria pro východní církve, vyhověl žádosti Mons. Jana Graubnera ze dne 18. května 2024 a udělil dne 1. července 2024 řeckokatolickému knězi **P. ThLic. Mgr. Tomáši Mrňávkovi, Ph.D., D.S.E.O.**, fakultu biritualismu pro latinský obřad, a to na dobu 5 let.

USTANOVENÍ

■ **P. Jan Emil Biernat OSA** je na žádost řeholního představeného s účinností od 1. září 2024 jmenován a ustanoven farářem Římskokatolické farnosti u kostela sv. Tomáše Praha-Malá Strana.

■ **Mgr. Zdeněk Dubský** má prodlouženo ustanovení a jmenování nemocničním kaplanem Nemocnice sv. Alžběty, s.r.o., s účinností od 15. září 2024 do 14. září 2029.

■ **P. Mgr. Andrés Emilio Ampudia Esquivel OSA** je na žádost řeholního představeného s účinností od 1. září 2024 jmenován a ustanoven farním vikářem Římskokatolické farnosti u kostela sv. Tomáše Praha-Malá Strana a současně od téhož pověřen péčí o španělsky mluvící obyvatele pobývajících na území Arcidiecéze pražské.

■ **P. ThDr. Angelo Lemme OSA** je na žádost řeholního představeného s účinností od 1. září 2024 uvolněn z funkce faráře Římskokatolické farnosti u kostela sv. Tomáše Praha-Malá Strana.

■ **P. Mgr. Juan Bautista Ignacio Provecho Lopéz OSA** má na svoji žádost jako řeholního představeného s účinností od

1. září 2024 ukončeno pověření duchovní péčí o španělsky mluvící obyvatele pobývajících na území Arcidiecéze pražské.

■ **P. ThLic. Mgr. Jan Poříz OCD** je na žádost řeholního představeného s účinností od 1. srpna 2024 uvolněn z funkce administrátora Římskokatolické farnosti Slaný a současně s účinností od téhož data jmenován a ustanoven farářem Římskokatolické farnosti Slaný.

■ **Mgr. Marek Stanisław Szpunar** je s účinností od 1. září 2024 jmenován a ustanoven výpomocným duchovním Římskokatolické farnosti u kostela sv. Bartoloměje Praha-Kyje.

ŽIVOTNÍ JUBILEA

■ **P. Mgr. František Kroczeck OFM Cap.**, provinční vikář Řádu menších bratří kapucínů, Praha-Nové Město, 3. 10. 1969 (55 let)

■ **Mgr. Ing. Václav Boháč**, trvalý jáhen u katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha Praha-Hradčany, 4. 10. 1945 (79 let)

■ **František Blažek**, kněz pražské arcidiecéze působící mimo diecézi, 7. 10. 1943 (81 let)

■ **Jan Fexa**, kněz litoměřické diecéze na odpočinku ve Staré Boleslavi, 7. 10. 1944 (80 let)

■ **P. Jan Emil Biernat OSA**, farář u kostela sv. Tomáše Praha-Malá Strana, 11. 10. 1959 (65 let)

■ **RNDr. Matuš Kocian, Ph.D.**, rektor Duchovní správy pro akademickou obec ČZU v Praze, kanovník, farář u kostela sv. Matěje Praha-Dejvice, vyučující na KTF UK, 11. 10. 1969 (55 let)

■ **Mgr. Štěpán Faber**, výpomocný duchovní v Hostivicích a ve II. pražském vikariátu, 13. 10. 1947 (77 let)

■ **Libor Bulín**, probošt a sídelní kanovník Kolegiální kapituly sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi, farář ve Staré Boleslavi, okrskový vikář, 15. 10. 1959 (65 let)

■ **Norbert Dominik Smeja O.Carm.**, jáhen u kostela sv. Fabiána a Šebestiána Praha-Liboc a u filiálního kostela sv. Havla Praha-Staré Město, 24. 10. 1994 (30 let)

■ **Mgr. Antonín Ježek**, výpomocný duchovní u kostela sv. Prokopa Praha-Žižkov, 30. 10. 1947 (77 let)

■ **JCLic. Mgr. Ondřej Pávek**, sídelní kanovník a děkan Metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze, výpomocný duchovní u kostela sv. Vojtěcha Praha-Nové Město a u kostela Krista Krále Praha-Vysočany, soudní vikář MCS, 30. 10. 1969 (55 let)

■ **Jindřich Krink**, kněz pražské arcidiecéze, na odpočinku ve Veselí nad Lužnicí, 31. 10. 1944 (80 let)

VÝROČÍ SVĚCENÍ

■ **Bc. Jan Kapistrán Tomáš Francesco Gajdoš OFM**, jáhen u kostela Panny Marie Sněžné Praha-Nové Město, 5. 10. 2019 (5 let)

Katolické bohoslužby v TV NOE

■ **2. 10. (9.30)** Mše sv. z náměstí sv. Petra ve Vatikánu – zahájení biskupské synody

■ **6. 10. (15.00)** Slavnostní mše sv. se svěcením kostela Svatého Ducha ve Starém Městě u Uherského Hradiště

■ **13. 10. (10.30)** Mše sv. z kaple Telepace

■ **13. 10. (17.00)** Benefiční koncert Přejeme si mír III. z kostela sv. Václava v Ostravě

■ **20. 10. (10.30)** Mše sv. z kostela sv. Václava v Ostravě s farností Kvasice

■ **27. 10. (10.00)** Mše sv. z baziliky sv. Petra ve Vatikánu na zakončení biskupské synody

Případné aktualizace na stránkách www.tvnoe.cz a ve vysílání Změna vyhrazena.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

Úmysl papeže

Za společně sdílené poslání: Modleme se, aby si církev nadále všestranně osvojovala synodální způsob života vyznačující se společnou odpovědností za růst spolupráce, jednoty a poslání sdíleného mezi kněžími, řeholníky a laiky.

Národní úmysl

Za synodu o synodalitě: Modleme se, aby setkání synody v Římě prospělo církvi po celé planetě.

DUCHOVNÍ CVIČENÍ

■ Od 7. do 11. října

Exercicie s redemptoristou „Prorok Jonáš – ako rozpoznat Božiu vôľu“ / P. Miloš Pizovka, CSsR / Svatá Hora / www.svata-hora.cz

■ Od 13. do 16. října

Duchovní pobyt pro seniory / P. Jan Mach / Hostýn / http://hostyn.cz

■ Od 16. do 20. října

Exercicie „Křesťanské povolání: Cesta ke svatosti“ / P. Vít Uher / Svatá Hora / www.svata-hora.cz

■ Od 18. do 20. října

Duchovní obnova (určeno pro manžele) / br. Felix Mária Žiška OFM / Hostýn / http://hostyn.cz

■ Od 8. do 10. listopadu

Duchovní obnova pro manžele / P. Serafim Jan Smejkal O.Carm. / klášter karmelitánů Kostelní Vydří / www.centrumrodin.cz

Časopisy pro děti

■ V říjnovém čísle **Nezbedy** najdete rozhovor s Radkem Habánem Snažím se žít jednoduše, povídky Lesní pokladnice a Dopis od syna, zajímavost Starý známý semafor, pohled do životních osudů J. Keplera a nový příběh Cesta ke Kristu. Dále rubriky Humor, Lilie Mohawků a Vlčí doupě. Říjnový **Cvrček** učí přijímat i náročné chvíle tak, aby přitom dělali všem kolem sebe radost.

Více na casopisnezbeda.cz.

Na požádání zašleme zdarma ukázkové výtisky.

■ Časopis **Duha** pro podporu pastorace se v novém ročníku bude zvláště věnovat tématu Jubilejního roku 2025.

Více na mojeduha.cz.

pouť mladých
Medjugorje
25. - 30. 10. 2024

_ pro mladé 16 - 25 let

_ návštěva míst Medjugorje
_ výstup na Podbrdo a Križevac
_ mše svatá, modlitby, svědectví
_ výlet do Mostaru
_ společenství mladých, sdílení
_ prostor pro ztišení
_ přítomnost kněží

_ společná doprava autobusem
_ ubytování v penzionu
_ strava zajištěna

info a přihlašování adcm.cz

Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.

HISTORICKÝ KALENDÁŘ

1. října 2004

Zřízena Římskokatolická akademická farnost Praha.

3. října 2004

Papež Jan Pavel II. blahořečil rakouského císaře Karla I. Habsburského.

11. října 1414

Mistr Jan Hus se vypravil na koncil do Kostnice.

11. října 1424

Při tažení husitů na Moravu zemřel u Přibyslavi Jan Žižka z Trocnova.

3. (14). října 1584

Gregoriánský kalendář nahradil na Moravě kalendář juliánský. Díky této změně následoval po 3. říjnu už 14. říjen. V Čechách byl nový kalendář přijat již v lednu téhož roku.

14. října 1949

Olomoucký arcibiskup Josef Matocha tajně vysvětil Františka Tomáška na biskupa.

17. října 1979

Matka Tereza obdržela Nobelovu cenu míru.

18. října 1914

Josef Kantenich založil Schönstattské hnutí. Jedná se o mezinárodní katolické hnutí, které se zaměřuje na aktivní apoštolát a větší zapojení laiků v hlásání Kristova učení.

19. října 1984

Polského katolického kněze Jerzyho Popietuszka, nazývaného knězem Solidarity, zavraždili příslušníci tajné policie.

19. října 1994

Zemřel Mons. Kajetán Matoušek, pomocný biskup pražský.

19. října 2014

Papež Pavel VI. byl blahořečen.

20. října 1844

Byl posvěcen kostel sv. Fabiána a Šebestiána v Praze-Liboci.

25. října 1914

Byl posvěcen kostel sv. Antonína Paduánského v pražských Holešovicích.

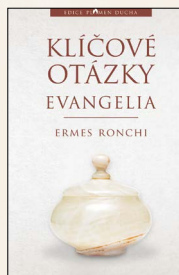
Vít Kochánek

KNIŽNÍ NOVINKY

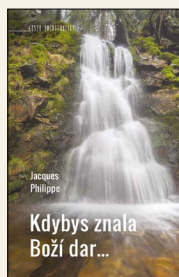
KARME
LITÁNSKÉ
NAKLADATELSTVÍ

AŽ K PROLITÍ KRVE
Marie Svatošová
Váz., 360 str., 399 Kč

KLÍČOVÉ OTÁZKY EVANGELIA
Ermes Ronchi
Brož., 184 str., 269 Kč

KDYBYS ZNALA BOŽÍ DAR...
Jacques Philippe
Brož., 208 str., 269 Kč

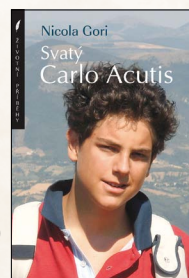

PŘEKONEJME NÁVYKY, KTERÉ NÁM BRÁNÍ V RŮSTU
Richard Brouillette
Brož., 216 str., 349 Kč

VÍM SI RADY S NADÁNÍM
Judy Galbraith
Brož., 128 str., 349 Kč

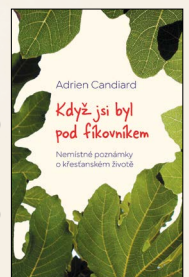
PAULÍNKY

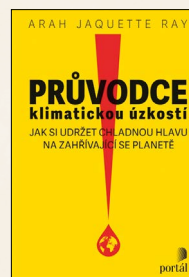
SVATÝ CARLO ACUTIS
Nicola Gori
Brož., 128 str., 249 Kč

ROZJÍMAVÝ RŮZENEC
Grzegorz Rys
Brož., 96 str., 129 Kč

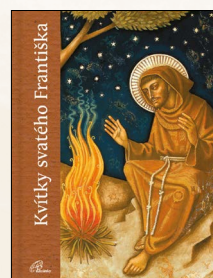
KDYŽ JSI BYL POD FÍKOVNÍKEM
Adrien Candiard
Brož., 144 str., 180 Kč

PRŮVODCE KLIMATICKOU ŮZKOSTÍ
Sarah Jaquette Ray
Brož., 200 str., 379 Kč

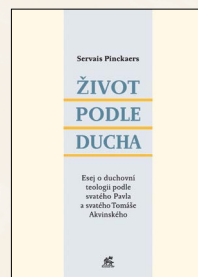
MALÁ KNÍŽKA O VELKÉ PAMĚTI
Alexandr Romanovič Lurija
Váz., 184 str., 279 Kč

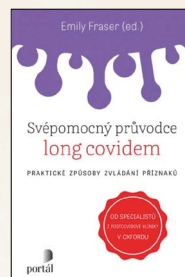
KVÍTKY SVATÉHO FRANTIŠKA
Váz., 192 str., 299 Kč

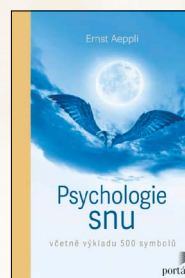
DÝNĚ ÚTOČÍ!
Paolo Gulisano
– Brid O'Neill
Brož., 88 str., 189 Kč

ŽIVOT PODLE DUCHA
Servais Pinckaers
Brož., 272 str., 330 Kč

SVĚPOMOCNÝ PRŮVODCE LONG COVIDEM
Emily Fraser (ed.)
Brož., 272 str., 449 Kč

PSYCHOLOGIE SNU
Ernst Aepli
Váz., 280 str., 449 Kč